

Handläggare: Susanne Forss Gustafsson
Telefon: 08-508 22 064

Kvalitetsredovisning för förskolorna i Hägersten-Liljeholmens stadsdel, 2007-2008

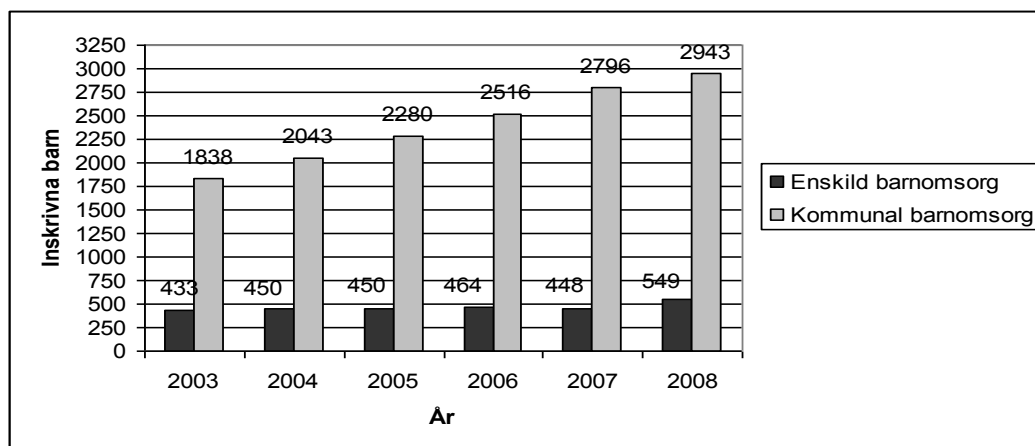
FÖRUTSÄTTNINGAR

Hägersten-Liljeholmen har varit en stadsdel sedan juli 2007. Stadsdelen är ett av de områden i staden där det byggs mest nya bostäder och med detta följer en ökad efterfrågan på barnomsorg. Invånarantalet har ökat från 64 010 år 2007 till 67 171 under 2008. *

Utbyggnaden har varit markant under den senaste femårsperioden och antalet inskrivna förskolebarn i kommunal verksamhet har ökat med 1130 barn under åren 2003-2008 **. Motsvarande siffra för enskild anordnad förskoleverksamhet är en ökning med 114 inskrivna barn.

Genomsnittligt antal barn*** i stadsdelens förskoleverksamheter, (förskola, familjedaghem och allmän förskola) för läsåret 07/08 är 2983 barn varav 23 barn i allmän förskola, som fördelas i 196 barngrupper i förskolor, två grupper i familjedaghem samt en i allmän förskola.

2007 fanns 2796 barn inskrivna i kommunal förskoleverksamhet. Inskrivna barn 2008 var 2943, en ökning med 147 barn. I enskild förskoleverksamhet fanns för motsvarande år 462 respektive 549 inskrivna barn.

Volymökningar inom förskoleverksamheten i Hägersten - Liljeholmen 2003 - 2008 både enskild&kommunal

Förskoleavdelningen har hittills under 2008 ökat med 28 nya barngrupper och det finns i dagsläget planer för ytterligare 24 nya barngrupper eller 350 nya platser under 2009. Arbetet fortgår för att hitta fler lösningar för att svara upp på efterfrågan. Ett aktivt arbete har bedrivits för att uppfylla målet med att erbjuda förskoleplats inom tre månader i enlighet med Stockholms stads platsgaranti. Barnomsorgsgarantin har uppfyllts.

Andel barn med annat modersmål än svenska är 23% enligt förskolornas egen kartläggning mars 2008.

* enligt USK, Utrednings- och statistikkontorets prognos

** Vid SCBs (statistiska centralbyråns) mätningen den 15 oktober

*** Snittvärde från mätning 30/9-07 samt 31/3-08 ur stadens register för inskrivna barn (Bosko)

Förskoleavdelningen

Förskoleavdelningen ansvarar för drift, uppföljning och utveckling av den kommunala förskoleverksamheten i stadsdelen. I stadsdelen finns det 55 kommunala förskolor. Fyra öppna förskolor finns som är träffpunkter och erbjuder verksamhet för hemmavarande barn och föräldrar. Stadsdelen erbjuder även familjedaghem samt flerfamiljssystem.

Förskolorna har verksamhet för barn, 1-5 år, då föräldrarna arbetar eller studerar. Förskolorna organiserar barnen i grupper utifrån behov och föräldrars önskemål. Det finns barngrupper med barn i åldrar 1-3 år, 4-5 år eller blandade grupper 1-5 år. Barnantalet i grupperna bör inte överstiga 14 barn för åldern 1-3 år, 18 barn för åldern 4-5 år, respektive 16 barn för den blandade åldersgruppen 1-5 år. Förskolorna arbetar medvetet med att dela in barnen i små grupper vid de dagliga aktiviteterna.

I stadsdelen finns 9 förskoleområden

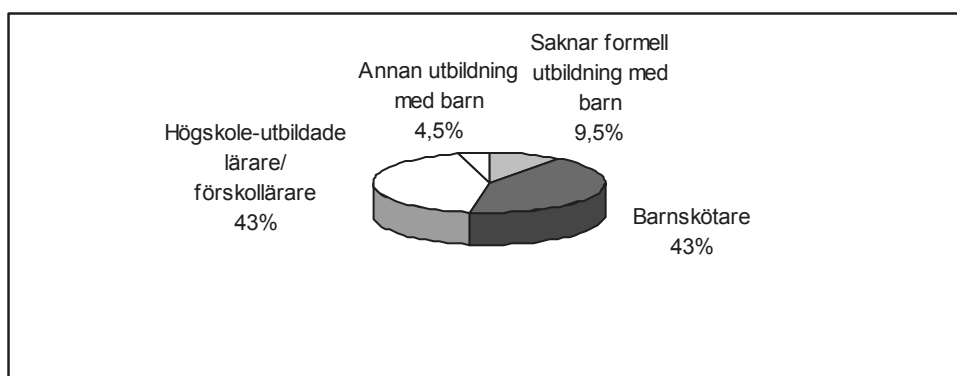
Hägersten - Liljeholmens förskolor är från årsskiftet 2007/2008 indelade i en ny organisation med nio förskoleområden; Aspudden - Ekensberg, Axelsberg - Örnsberg, Fruängen, Gröndal, Hägerstensåsen, Midsommarkransen, Mälarhöjden, Västertorp samt Årstadal.

Förskoleområdena tillhör förskoleavdelningen inom stadsdelsförvaltningen med en avdelningschef och en stab som består av, en administrativ sekreterare/utredare, en utvecklingsledare, en samordnare för barn i behov av särskilt stöd, fyra köhandläggare, en förskolepsykolog samt en projektledare för lokaler och byggnation. Stabens uppgift är att ge stöd och service till förskolerektorer, politiker, brukare och allmänhet. Staben handlägger sedan juli 2008 även ansökningar om vårdnadsbidrag

Förskolornas organisation och personal

Respektive förskoleområde leds av en förskolerektor och en eller flera biträdande rektorer. Några områden har tjänster för administrativt och pedagogiskt stöd. Varje enhet/område har format sin egen organisation efter behov och förutsättningar.

År 2007 fanns inom förskolan 585 anställda i det pedagogiska arbetet med barn eller omvandlat till heltider - 568 årsarbetare. Inom förskolan finns flera kompetenser. Det finns flest anställda barnskötare tätt följt av högskoleutbildade lärare/förskollärare. 10 procent av de anställda saknar formell utbildning med barn. Utbildningsnivån varierar mellan förskoleområdena från 60 procent utbildade lärare/förskollärare ned till 26 procent. Snittet inom stadsdelens förskoleområden är 43 procent högskoleutbildade lärare.

VERKSAMHETENS MÅL OCH BEDÖMNINGSGRUNDER

Mål

Förskolorna utformar årligen konkreta mål och åtaganden för sitt arbete i sina verksamhetsplaner (VP) och arbetsplaner. Dessa mål och åtaganden utgår i sin tur från viktiga styrdokument, bl.a. läroplan för förskolan, kommunfullmäktiges mål och budget, och stadsdelsnämndens mål. Läroplanens målområden finns mycket medvetet med i förskolornas planeringsarbete. Nämndens mål utgår också från läroplanens målområden och de utvecklingsområden som förskolorna lyft i föregående års kvalitetsredovisning.

Förskolorna beskriver i sina verksamhets- och arbetsplaner hur de skall arbeta för att nå målen. Förskolornas egna målformuleringar för verksamhetsåret sker i form av åtaganden där de under läroplanens olika målområden konkretiserar vad de vill utveckla eller inrikta arbetet på.

Varje läroplansområde är ganska omfattande och det är därför nödvändigt att fokusera uppföljning och analys på en del av arbetet för att kunna se resultat.

Bedömningsgrunder

Grunder för bedömning av hur väl stadsdelens förskolor uppnått målen görs utifrån enheternas kvalitetsredovisningar, brukarnas upplevelser och externa inspektioner, självvärderingar, dialoger m.m.

Den gemensamma kvalitetsredovisningen för stadsdelen summerar inte de olika förskoleområdenas resultat eller bedömningar eftersom de redovisar metoder och resultat över spridda områden. Istället redovisas de gemensamma satsningar som vidtagits utifrån den förra kvalitetsredovisningens identifierade utvecklingsområden. Resultat, bedömning och analys görs utifrån de gemensamma satsningarna, förskolornas redovisningar och dialoger mellan förvaltning och förskolor.

SYSTEMATISKT KVALITETSARBETE

Strategin för kvalitetsarbetet har varit att välja några få gemensamma utvecklingsområden och att ge enheter och chefer stöd i arbetet med dessa prioriterade områden. Förskoleavdelningens stab har haft till uppgift att driva och stödja utvecklingsarbetet och kvalitetsarbetet. Till varje utvecklingsområde har en konkret projektplan med mål, förväntade resultat samt tid och aktivitetsplan tagits fram.

En gemensam årsplan för avdelningens kvalitetsarbete finns i ett överskådligt schema som delges alla berörda. Tider och aktiviteter som planerats in i schemat har diskuterats för att möjliggöra delaktighet för alla inblandade och att det ska bli en begriplig och logisk ordning på aktiviteterna. Val av tidpunkt är viktigt för att motivera alla inblandade att arbeta seriöst med kvalitetsutveckling.

För att ge näring till utvecklingen av kvalitetsarbetet har verksamhetsplaner och kvalitetsredovisningar analyserats gemensamt i grupper bland förskolornas rektorer och biträdande rektorer. Stödfrågor för arbetet har tagits fram av avdelningens stab som även erbjudit återkopplingsdialoger kring de olika dokumenten.

Varje förskoleområde har bidragit med en kvalitetsredovisning från sitt område utifrån gemensamma anvisningar och strukturer. Alla enheter redovisar väl hur deras medarbetare deltagit i kvalitetsarbetet. De redovisar också hur barns och vårdnadshavares synpunkter tas tillvara.

Varje avdelning på förskolorna planerar och utvärderar sitt arbete samt ger underlag till kvalitetsredovisningen i sitt förskoleområde. Förskoleområdets ledning har tillsammans med förskoleavdelningens stab en dialog kring kvalitetsredovisningens form, innehåll och koppling till nästkommande verksamhetsplan. Varje förskoleområdes kvalitetsredovisning kommer att presenteras på stadsdelens hemsida fr.o.m. januari 2009.

I förskolornas kvalitetsredovisningar redovisas uppföljningar och utvärderingar av målen, arbetssätten och resultaten av deras arbete. I samband med kvalitetsredovisningen skall förskolorna dessutom analysera resultaten av sitt arbete och föreslå inriktning på det fortsatta arbetet och utvecklingsinsatser på respektive avdelning/förskola. Utöver personalens egna utvärderingar, analyser, observationer och dokumentationer har resultat från brukarundersökningar, barnintervjuer samt synpunkter från föräldrasamtal används som grund för utvärdering och analys.

Under våren 2008 har en stor enkät genomförts inom förskoleverksamheten i Stockholm av USK. I Hägersten-Liljeholmens stadsdel har undersökningen utvidgats så att samtliga förskolors föräldrar erbjuds delta i brukarundersökningen. Därutöver används resultat från olika inspektioner till att utveckla verksamhetens arbete. Under läsåret har förskolor inspekterats av Stockholms stads förskoleinspektörer samt Arbetsmiljöverket. Flera förskolor använder Skolverkets självutvärderingsmaterialet BRUK (Bedömning, Reflektion, Utveckling, Kvalitet). BRUK är ett verktyg för självskattning av kvaliteten i samtliga läroplansstyrda verksamhetsformer. Självskattningen görs med hjälp av indikatorer som är framtagna med utgångspunkt i nationella styrdokument.

Samtliga förskolor diskuterar och utvecklar kvalitetsarbetet på sina planerings- och uppföljningsdagar samt arbetsplatsträffar.

ÅTGÄRDER FÖR UTVECKLING I FÖREGÅENDE ÅRS KVALITETSREDOVISNING

- Utveckla och stödja kvalitetsarbetet
- Utveckla och stödja ledarna i sina roller och uppgifter
- Utveckla metoder för att analysera och stödja språk och modersmål
- Utveckla förskolans dokumentation, som stöd för verksamhetsutveckling och samverkan med föräldrar samt skolan
- Utveckla det förebyggande arbetet för barns hälsa och välbefinnande (riskinventering, checklistor, likabehandlingsplaner)

ÖVERGRIPANDE ARBETSSÄTT/METODER FÖR ATT UPPNÅ MÅLUPPFYLLELSEN ANALYS AV RESULTAT SAMT BEDÖMNINGSGRUNDER

Normer och värden (inkl utvärdering av förskolans likabehandlingsplan)

Stadsdelsnämndens mål 2008

- Förskolorna ska kartlägga risk- och skyddsfaktorer i förskolan för att främja barnens hälsa.

- Förskolan ska arbeta med att stärka alla barns identitet och självkänsla. Förskolans arbete skall aktivt bidra till jämställdhet, respekt och likabehandling.

Metoder att nå målen

Systematisk kartläggning av miljön med barnsäkerhetsronder, egna och andras inspektioner av arbetsmiljö, brandskydd, egenkontrollprogram för kök, rutiner för hygien etc. är metoder som redovisas. Enheternas och förskoleavdelningens risk- och väsentlighetsanalys har varit en metod för att inventera möjliga risker och hur de kan förebyggas. Att lokala likabehandlingsplaner genomförs, hälsofrämjande arbete med rörelse och frisk luft, etikdiskussioner och konflikthantering i barngruppen är ytterligare metoder.

Personalens förhållningssätt, bemötande och agerande är de kriterier som ofta lyfts som de viktigaste, samt rutiner för säker miljö och egenkontroll, i enheternas kvalitetsredovisningar.

Förskoleavdelningen har gemensamt valt utvecklingsområdet; Utveckla det förebyggande arbetet för barns hälsa och välbefinnande (riskinventering, checklistor, likabehandlingsplaner). Utvecklingsprojekten har varit;

- Utbildning för all kökspersonal förskolerektorer och/eller biträdande rektorer kring egenkontroll i kök samt upprättande av gemensamma mallar för arbetet.
- Ett gemensamt underlag för att förebygga händelser av kris- och katastrof
- Arbetsgrupp för att utforma en gemensam bas till likabehandlingsplan och som stöd i enheternas arbete med att utforma lokala planer samt förverkliga arbetet med desamma lokalt.

För att åtgärda den brist som Skolverket påpekat i sin inspektion 06/07 kring barn i behov av särskilt stöd och föräldrars delaktighet, har information om handläggning av barn i behov av särskilt stöd förbättrats och finns på stadsdelens hemsida. Därutöver har rutiner justerats vid ansökan om stöd.

Resultat

Kökspersonalen är mer välinformerad om risker vid arbete i kök och hantering av mat samt hur de förebygger dessa risker. En gemensam pärm som tillika finns på stadsdelens intranät har tagits fram med mallar och förslag till rutiner för egenkontroll av kök.

En pärm har sammanställts till varje förskola med gemensamma rutiner för kris- och katastrofarbetet. Pärmens innehåll finns även tillgängligt på stadsdelens intranät.

Förskolorna har uppdaterat sina handlingsplaner för egenkontroll, barnskyddsronder, arbetsmiljöronder mm.

En gemensam grund till likabehandlingsplan finns för stadsdelens förskolor och den kompletteras med lokala tillämpningar för varje förskola. Alla förskolor har en adekvat och för personal och brukare känd plan för likabehandling. Rutiner finns för att förebygga, upptäcka och åtgärda kränkningar. Varje förskola anger vem som kontaktas vid vilka tillfällen. Rutiner finns för att hålla planen aktuell och känd för såväl brukare som personal. Mallar finns för att underlätta dokumentation av eventuella anmälningar och åtgärder.

Tydlighet har ökat kring handläggning och information vad gäller barn i behov av särskilt stöd.

Analys av resultat och bedömning av måluppfyllelsen

Bedömningen är att enheterna arbetar väl med läroplanens målområde ”normer och värden”. Utvecklingsarbete och justerade arbetssätt har givit resultat som åtgärdar skolverkets identifierade brister. Det finns handlingsplaner, checklistor och goda rutiner som är aktuella och kända bland berörd personal. Detta gör att vi bedömer att förskolorna har en trygg och säker miljö.

Förskolornas personal är väl medveten om sin roll som förebild och normsättare. Det pågående arbetet med likabehandlingsplaner håller liv i diskussioner om värdegrund, förhållningssätt och hur förskolan skall arbeta med barngruppen kring värderingar och acceptans för olikheter, respekt för varandras behov och åsikter etc. Förskolornas arbete med kartläggning och analys av barngruppens behov stärker arbetet med att skapa lugna och trygga barngrupper där kränkningar inte är accepterade. Förskolorna bedömer att arbetet med att dela in barnen i mindre grupper ger personalen möjlighet att bättre se och möta barnens behov, vilket gynnar stärkandet av barnets självkänsla och identitet. Detta arbetssätt gynnar också barn i behov av särskilt stöd.

Utvecklingsprojekten kring likabehandling, kris och katastrof samt egenkontroll i kök har varit framgångsrika för att skapa likvärdighet mellan förskolornas arbete i angelägna frågor. Framgångsfaktorer har varit att ange vilket resultat som förväntats av arbetet samt ange tidsplan för arbetet.

Vidtagna åtgärder för tydlighet kring handläggning av barn i behov av särskilt stöd ökar föräldrarnas möjlighet till information och delaktighet. Skolverkets påpekade brist vid inspektionen 2006/07 är åtgärdad.

Utveckling och lärande

Stadsdelsnämndens mål

- Förskolorna ska arbeta medvetet och aktivt med språkutvecklande arbetssätt.

- Förskolan ska följa och dokumentera barnens lärande och utveckling. Dokumentationen skall ge underlag till förskolans planering av verksamhet och utvecklingsarbete.
- Alla barn i förskolorna i stadsdelen ska ges möjlighet att uppleva och själva utöva olika former av kultur.

Metoder att nå målen

Språkutvecklande arbetssätt har varit ett gemensamt utvecklingsområde med projektplan, arbetsgrupp, styrgrupp och gemensam fortbildning.

Förskolorna dokumenterar barns lärande, utvecklingssamtal mm. De flesta barn har en egen portfoliopärm där barnets lärande och utveckling finns sparad och dokumenterat över tid.

En kulturpeng om 51 kr per inskrivet barn fördelas till förskolorna.

- En utvecklingsdag kring språk och modersmål har genomförts med rektorer för förskolan.
- Gemensamma mål och riktlinjer för språkstödande arbete i förskolan har antagits för förskolorna i stadsdelen. Här ingår riktlinjer för modersmålsstödande arbete i förskolan.
- Utbildning har skett för pilotförskolor i varje förskoleområde kring ett observations- och analysmaterial av de förhållanden som påverkar språkutvecklingen, TRAS (tidig registrering av språkutveckling).
- Gemensam mall för att inventera barnens flerspråkighet/modersmål har introducerats. Mallen används som samtalsunderlag vid inskolning och utvecklingssamtal.
- Kartläggning av barns och personals flerspråkighet har genomförts med gemensam mall.
- Gemensam utbildning för samtlig personal kring barns språkutveckling vid två tillfällen.
- Självvärderingsmall kring språkutvecklingsprinciper har utformats.
- ”Reklam” har gjorts för Skolverkets självvärderingsverktyg BRUK (Bedömning, Reflektion, Utveckling, Kvalitet).

Resultat

Gemensamma riktlinjer för språkstöd har varit stöd och vägledning för utveckling av det praktiska arbetet och i samtal med föräldrar kring språkstöd.

Personalen har en större kunskap och insikt om språkets betydelse för barnets lärande, delaktighet och sociala kompetens – både på teori- och metodplanet.

Kartläggning av flerspråkighet visar tydligt på mångfalden av språk i stadsdelen. Många av de flerspråkiga barnen har två modersmål, svenska och ett annat språk.

Den pedagogiska dokumentationen och portfolio synliggör barns lärande och intressen. Barnen kan se och reflektera över vad de gör och sin egen utveckling. Dokumentationen används också som underlag för utvärdering av verksamheten och i samverkan med föräldrar.

Kultur, möte med professionella utövare och eget skapande redovisas av förskolorna.

Analys av resultat och bedömning av måluppfyllelsen

Vi bedömer att förskolornas i hög utsträckning arbetar i linje med läroplanens målområde för utveckling och lärande. Satsning på gemensamt utvecklingsområde, tydliga mål, gemensamma riktlinjer och fortbildning kring språkutveckling har givit resultat i ökad medvetenhet hos personalen. Det har blivit tydligare för medarbetarna vad de skall inrikta sitt arbete på, för att utveckla barnens språk. Skolverkets självvärderingsverktyg BRUK har varit ett bra sätt att skatta vilka områden förskolorna behöver utveckla.

Den brist som påvisats av skolverkets inspektörer 2006/07 kring modersmålstöd är åtgärdad.

Framgångsrika utvecklingsarbeten kräver långsiktighet och uthållighet. Ytterligare arbete behövs för att bättre identifiera, analysera och beskriva resultat i barngrupp så att sambanden blir tydliga med valda åtaganden och arbetssätt. Likaså behöver förskolorna finna mer systematiska metoder för att ta tillvara sina erfarenheter och kunskaper i arbete med verksamhetsutveckling.

Förskolans pedagoger arbetar kreativt och integrera skapande processer i leken och lärandet. Det framgår inte i vilken utsträckning som barnen erbjuds möten med professionella kulturutövare.

Barns inflytande

Stadsdelsnämnden har inte utformat något särskilt mål för arbetet. Flera förskoleområden har utformat egna åtaganden under detta läroplansområde.

Metoder att nå målen

Förskolornas arbete med barns inflytande integreras ofta i det dagliga arbetet och kan placeras under läroplanens övriga målområden. Exempel på metoder är att ge varje barn möjlighet utveckla sin förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter och därmed få möjlighet att påverka sin situation. Utformning av miljön är sådan att barnen aktivt kan välja aktivitet och material själv. Dialogen med barnen som skapar medvetenhet kring konsekvenser av barnens val förekommer ofta.

Resultat

Resultat som beskrivs hos enheterna är att barnen blir medvetna om att de gör val och att deras val har konsekvenser. Ett annat resultat som redovisas är att barnen ges flera möjligheter att välja lekar och aktiviteter samt att personalen är lyhörda för barnens åsikter och stödjer dem i att uttrycka sina önskemål och tankar. Indelning av barnen i mindre grupper och personalens stödjande förhållningssätt gör det möjligt för barnen att få komma till tals och vara delaktiga. Inga klagomål eller synpunkter har uppmärksammats vad gäller barns inflytande.

Analys av resultat och bedömning av måluppfyllelsen

Förskolorna arbetar väl med barns inflytande och har ett väl utvecklat demokratiskt förhållningssätt, visar deras kvalitetsredovisningar, besök och dialoger.

Förskola och hem**Stadsdelsnämndens mål**

- Förskolan dokumenterar utvecklingssamtalen som en grund för samverkan med hemmet, kring det enskilda barnets utveckling.

Metoder att nå målen

Förskolorna redovisar flera olika metoder för samverkan och information för att göra föräldrarna delaktiga i förskolans arbete och barnets utveckling. Några förskoleområden redovisar hur de använder dokumentation, bl.a. portfolio, inför och vid utvecklingssamtal med hemmet. Gemensamma mallar finns utformade för utvecklingssamtal.

Resultat

De flesta förskolor uppger eller uppfattar att föräldrarna i huvudsak är nöjda med samverkan. Brukarundersökningen som genomfördes i år av USK visar dock att föräldrars möjligheter att påverka och vara delaktiga, är de område där nöjdheten inte är lika hög som inom de övriga områdena.

Analys av resultat och bedömning av måluppfyllelsen

De förskoleområden som redovisat hur de använder dokumentation har funnit det användbart som stöd kring samverkan med hemmet. De redovisar även att de behöver fortsätta att utveckla metoderna. Gemensamma mallar inför samtal har varit användbart för såväl pedagoger som föräldrar. Det har givit en tydlig ram för vad som kan förväntas av innehållet i ett utvecklingssamtal. Då brukarundersökning och kvalitetsredovisningarna ger lite olika bild av nöjdhet med samverkan kan området behöva belysas och analyseras ytterligare. Förvaltningen bedömer att förskolornas samverkan med hemmet sker utifrån läroplanens intentioner och fungerar mycket väl även om det kan utvecklas.

Samverkan med förskoleklassen, skolan och fritidshemmet

Stadsdelsnämndens mål

Rutiner och dokumentation för övergångar mellan förskolan och skolan ska finnas.

Metoder att nå målen

Förskolor har olika lokala varianter på överlämning/samverkan med skolorna under vårterminen. Någon enhet hade verksamhet hela året innan skolstart. Förskoleavdelningen har bjudit in alla rektorer inom förskola och skola till möte kring samverkan.

Resultat

Rutiner finns för övergång mellan förskola och skola lokalt vid varje förskola. En arbetsgrupp med representanter från förskolan och skolan har utarbetat förslag till gemensamma riktlinjer för samverkan vid övergång från förskolan till förskoleklass/skola. Riktlinjerna skall ses som ett stöd för förskolan och skolan i arbetet kring övergången. Föräldrarna uppger huvudsakligen att de är nöjda med samverkan kring övergång till förskoleklass.

Analys av resultat och bedömning målpuppfyllelsen

Förskolorna arbetar väl utifrån nämndens mål. Rutiner för samverkan mellan förskola och skola behöver justeras eller upprättas då det är två nya organisationer som samarbetar, Utbildningsförvaltning och stadsdelsförvaltning. Ansvarsfördelningen och befogenheter kan göra samverkan lite krångligare än tidigare i vissa fall. Det fria valet av skola och ökande antalet aktörer, privata och kommunala, komplicerar samverkan. Den komplexa verkligheten har hanterats med god vilja och flexibilitet.

NÄMNDENS SAMLADE ANALYS AV KVALITETSREDOVISNINGEN OCH FÖRSLAG TILL ÅTGÄRDER

Kvalitetsarbetet

Enheternas arbete med kvalitet förbättras och blir allt mer systematiskt, men behöver utvecklas ytterligare. Förståelsen ökar för samband mellan arbetssätt och resultat, vilket också ger något bättre analyser av arbetet. Exempel på enheternas utveckling av systematik är att enhetens förskolor har gemensam struktur och mål, med gemensamma utvecklingsområden.

Då förskoleavdelningen haft dialogseminarier med förskolornas ledning kring kvalitetsarbetet ökar förståelsen för varandras arbete och hur man kan utveckla arbetet. Dialogerna ger en bra komplettering till enheternas skrivna dokument. Beskrivningar av arbetet och resultat blir mer levande samtidigt som det ges tid för reflektion. Dialogerna mellan förskoleavdelningens stab och förskolornas ledning har visat på värdet av att flytta fokus från vad verksamheterna planerar att göra för aktiviteter till vad vill de ska hända i barngruppen och med barnen.

Arbetet med brister och förbättringsområden

Inspektioner under föregående läsår från Skolverket, Stockholm stads förskoleinspektörer, Miljöförvaltningen samt Arbetsmiljöverket visade på några brister eller förbättringsområden för stadsdelens förskolor att arbeta vidare med.

Stadsdelens förskolor har gemensamt utformat utvecklingsområden och utvecklingsprojekt utifrån inspektionernas påpekanden. Satsningar har gjorts på fortbildning och gemensamma projektgrupper som drivit utvecklingsarbete enligt på förhand fastställd plan med mål, förväntat resultat samt tid- och aktivitetsplan.

De gemensamma utvecklingsgrupperna har bidragit till utveckling och styrning av enheternas arbete på ett positivt sätt. Gemensamt utvecklingsarbete har varit:

- Språkutveckling och modersmålsstöd
- Likabehandling
- Egenkontroll i kök
- Rutiner för kris och katastrof
- Kvalitetsarbete

Måluppfyllelse

Enheterna beskriver ett mycket ambitiöst och målmedvetet arbete utifrån läroplan och andra styrdokument. Samtliga enheter bedömer sitt arbete som gott och mycket gott vad gäller måluppfyllelsen i förhållande till läroplanens och nämndens mål. Brukarundersökning från USK, bekräftar att föräldrarna är mycket nöjda med förskolornas arbete, speciellt vad gäller barnens trygghet och trivsel. Mycket uppskattad är också personalen och personalens sätt att möta barn och föräldrar. Inspektörsrapporter stärker bilden av förskolor som arbetar väl utifrån läroplan och har rutiner för en trygg och säker miljö.

Flera av föregående års och årets utvecklingsarbete har gett resultat i förskolornas arbete och rutiner. Detta gäller exempelvis för förskolornas egenkontroller i kök och rutiner för kris och katastrof. Rutiner finns för att uppdatera innehåll i handlingsplaner och kring personalens delaktighet. Utvecklingsarbetet kan här avslutas till förmån för andra områden.

Utvecklingsarbetet under året bedöms också ha åtgärdat de påtalade brister som påpekats vid inspektioner av Skolverkets och Stockholms stads förskoleinspektörers 2007/08.

Förskolorna arbetar mycket medvetet med inomhusmiljön för att stimulera barnens lek, skapa könsneutrala miljöer, utmana barnen till nya lekar och tankar, ge barnen möjlighet till delaktighet och att själva göra egna val. Är det pedagogiska tänkandet kring utformning av miljö, begränsat till inomhusmiljön? Ingen enhet beskriver hur de använder utemiljön för att stimulera barnen till nya

lekar, kreativitet och nya utmaningar utan där gäller det främst att få öva motorik och få frisk luft. I brukarundersökningen är det just utemiljön som är ett av de områden inom förskolan som föräldrarna är mindre nöjda med. Utemiljöns pedagogik kan därför bli ett utvecklingsområde för nästa verksamhetsår.

Bilden av nöjdhet med samverkan med hemmet skiljer sig åt vid olika undersökningar och kan behöva analyseras ytterligare.

FÖRSLAG TILLÅTGÄRDER FÖR UTVECKLING

Utifrån ovanstående resonemang dras slutsatsen att det är framgångsrikt att arbeta projektinriktat med utvecklingsområden, där mål, syfte, ramar och plan för arbetet finns tydligt angivet innan start. Nästkommande års utvecklingsområden föreslås utifrån de behov som redovisats i denna kvalitetsredovisning Områden som kan behöva belysas ytterligare nästkommande år är;

- Kvalitetsarbete – särskilt viktigt är att flytta fokus från aktiviteter, det man planerar att göra till vad som förväntas ska ske med barnen
- Pedagogiska miljön och arbetet utomhus
- Arbetet med språkutveckling och flerspråkighet
- Pedagogisk dokumentation
- Samverkan med och information till vårdnadshavare